

# נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

לכם אני מצפה!

דברים חוצבים לאור הנסיונות עקב

הקורונה

בהעלותך (שלח בא"י) תש"פ

מכון אפריון לשלמו



לייקווד תש"פ

כל הזכויות שמורות

## למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד



הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com



לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

האי גברא יקירא, חוב"ט

**הרה"ח ר' חיים ביק שליט"א**

מחשובי חסידי ראחמיסטריווקא

נכד הגה"צ רבי משה ביק זצ"ל

לע"נ הרב החסיד הישיש המפורסם

**מו"ה יהושע דוב ב"ר יעקב יאקאבאוויטש ז"ל**

מפארי וזקני חסידי ראחמיסטריווקא

נלב"ע י"א סיון תש"פ

## לכם אני מצפה!...

דברים חוצבים לאור הנסיונות עקב מצב הקורונה

נאמרו בנעילת החג פסח תש"פ

בפסוק נאמר (שמות ט"ו, א'): אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר, אשירה לה' כי גאה גאה וגו'.

ואיתא במדרש (שמו"ר כ"ג, ד'): אז ישיר משה, מיום שברא הקב"ה את העולם ועד שעמדו ישראל על הים לא מצינו אדם שאמר שירה להקב"ה אלא ישראל, ברא אדם הראשון – ולא אמר שירה, הציל אברהם מכבשן האש ומן המלכים – ולא אמר שירה, וכן יצחק מן המאכלת – ולא אמר שירה, וכן יעקב מן המלאך ומן עשיו ומן אנשי שכם – ולא אמר שירה, כיון שבאו ישראל לים ונקרע להם, מיד אמרו שירה לפני הקב"ה, שנאמר אז ישיר משה ובני ישראל וגו', אמר הקב"ה, "לאילו הייתי מצפה".

וכן אמרו חז"ל (מס' סנהדרין דף צ"ד ע"א) שחזקיהו המלך היה ראוי להיות משיח, ולא זכה לכך מחמת שלא אמר שירה במפלתו של סנחריב, (וכך הוא לשון הגמרא "ביקש הקדוש ברוך הוא לעשות חזקיהו משיח וסנחריב גוג ומגוג, אמרה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם, ומה דוד מלך ישראל שאמר כמה שירות ותשבחות לפניך לא עשיתו משיח, חזקיהו שעשית לו כל הנסים הללו ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח?" עיי"ש).

ולכאורה יש להבין, אם מעלת השירה כה גדולה וחשובה אצל הקב"ה, וגורמת לו נחת רוח, והוא מצפה לכך שיאמרו לו שירה,

למה באמת לא אמרו אבותינו הקדושים שירה לפני הקב"ה להודות על הצלתם, ולמה חזקיהו המלך לא אמר שירה, ורק בני ישראל השכילו לומר שירה אצל קריעת ים סוף, ועשו נחת רוח להקב"ה, עד שהתבטא עליהם ואמר "לאילו הייתי מצפה".

\*\*\*\*\*

וביאר כ"ק האדמו"ר מסלונים זי"ע בספרו "נתיבות שלום", שהאבות הקדושים, מגודל ענוותנותם ושפלות הרוח שהיה להם, ומתוך שהכירו את קטנותם ואפסיותם לעומת גדלות הבורא יתברך שמו ויתעלה, הרגישו שאינם ראויים לומר כלל שירה, שכן אף שלבם היה מלא שבח והודי' להקב"ה על הנסים שעשה עמם, אמנם ברצונם להתחיל לשבחו ולהודות לו, עלתה מחשבה בלבם "מי אנכי שאזכה לומר שירה לפני הקב"ה שהוא קל גדול ונורא ומלא כל הארץ כבודו", ומחמת המחשבה הזאת נמנעו ולא אמרו שירה.

אמנם זה דווקא בשירת יחיד – יחיד אינו יכול לעמוד ולומר שירה לפני הקב"ה, כי הוא מרגיש את קטנותו עד שהוא כאין וכאפס כלפי הקב"ה, ומי הוא זה ואיזהו שיבוא לומר שירה לפני המלך הקדוש שהוא קל גדול ונורא, אבל בקריעת ים סוף היתה שירת הציבור, שירת רבים, וכמו שנאמר "אז ישיר משה ובני ישראל", שבני ישראל כולם כאחד אמרו שירה, כשיש כח הרבים, אז כבר כן יכולים לומר שירה.

וכמו שאנו רואים במעלת התפילה שמעלתה גדולה במיוחד כשהיא בציבור, וכמבואר בחז"ל בהרבה מקומות שמצד אחד הפליגו מאד בגודל מעלת תפילה בציבור, ומאידך גם החמירו במי

שאינו מתפלל עם הציבור, וכמו שכבר הזכרתי (בשיחת חיזוק לאור המצב, ראה "נועם שיח" מספר 148), שהמתפלל דומה לזה שבא לשדה התעופה, אם הוא בא ביחידות, מצוי מאד שאנשי המכס יבדקו את חבילותיו ומזוודותיו אחת לאחת למצוא חשבון אולי מעלים את המכס, לא כן כשבאים קבוצה גדולה של אנשים יחדיו, בדרך כלל מניחים את כל הקבוצה לעבור ביחד, ולא עוצרים אותם לבדוק מה בתוך חבילותיהם.

כן הדבר לענין תפילה, בעת שתפילת היחיד עולה השמימה, יכולים בניקל לבדוק את תפילתו אם היא היתה כתיקונה עם כל הכוונות והדקדוקים ובכוונה, ואם היתה התפלה בכל הלב כראוי, לא כן כשאדם מתפלל בציבור, שכן מעלת התפילה כשהיא בציבור כה גדולה עד שאין בודקין את תפילתם, וכמו שאמרו חז"ל (מס' ברכות דף ח' ע"א) שאין הקב"ה מואס בתפילתן של רבים.

וכן הדבר בענין השירה של בני ישראל, כשאמרו שירה על הים, הם היו רבים, וכאמור בפסוק "אז ישיר משה ובני ישראל", שהם אמרו שירה כולם ביחד והיתה להם כח הרבים שאין בודקין בטיב שירתם ותפילתם, והכל מתקבל בתשואת חן לטובה ולברכה, על כן העיד עליהם הקב"ה ואמר "לאילו הייתי מצפה", הייתי מצפה לבני ישראל שאומרים שירה ביחד, כי אני ממתין ומצפה לשירה כשהיא באה ברבים.

\*\*\*\*\*

הנה ביו"ט הזה, ברוב רחמיו וחסדיו, אף שאנו עדיין בעיצומו של המצב הקשה השורר רח"ל בעולם, שהוא גלות בתוך גלות, וההסתר פנים גדול עד למאוד, עם כל זה זכינו לומר שירה ברבים

ולהתפלל את תפילות החג בציבור, כשמצד אחד נשמרנו מאוד בקיום הציזוי של תורתנו הקדושה "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", כשהקפדנו על כל ההוראות בענייני הבריות, ומאידך לא זלזלנו חלילה בענין תפילה בציבור – שחז"ל כה הקפידו על כך, ואיתא במדרש (אוצר המדרשים עמ' 501, ד"ה על הכל יתגדל), שבכל יום מתחדשות על בני ישראל גזירות קשות ורעות רח"ל, וכיון שבני ישראל מתכנסים בבתי כנסיות ובתי מדרשות ועונים אמן יהא שמיה רבא מברך, אינן מניחים לצאת לגזירות מחדרי חדרים (ווי"ל המדרש: א"ר ישמעאל, אמר לי שר הפנים, ידידי שב בחקי ואגיד לך מה יהא על ישראל עם קדוש, ישבתי בחיקו והיה מסתכל ובוכה ודמעותיו נוטפות מעיניו ויורדות ונופלות עלי, אמרתי לו, הדר זיווי, מפני מה אתה בוכה? אמר לי ידידי בא ואכניסך בחדרי חדרים ולגנזי גנזין, ונטל את הפנקסים ופתח והראני אגרות כתובות בהן צרות מצרות משונות זו מזו, אמרתי לו הללו למי? אמר לי לישראל. אמרתי לו יכולין ישראל לעמוד באלה? אמר לי למחר בא ואראך צרות משונות מאלה. למחר הכניסני בחדרי חדרים והראני צרות קשות מהראשונות אשר לחרב לחרב ואשר לרעב לרעב אשר לשבי ואשר לביזה לביזה. אמרתי לו, הדר זיווי, וכי ישראל לבד חטאו? אמר לי בכל יום ויום מתחדשות עליהם גזרות קשות ורעות, וכיון שנכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין "אמן יהא שמיה רבא מברך" אין מניחין אותן לצאת מחדרי חדרים).

הרי רואים את המעלה העצומה של תפילה בציבור, ואת מעלת השירה של בני ישראל שהם רבים, עד שהקב"ה אומר "לאילו הייתי מצפה", הקב"ה אינו מצפה לשירתו של אברהם אבינו או של יצחק ויעקב, רק של בני ישראל שמתכנסים ביחד ואומרים שירה, על זה מצפה הקב"ה.

\*\*\*\*\*

וב"ה שהקב"ה זיכנו ברוב רחמיו וחסדיו להתפלל בציבור עם ההקפדה על כל ההוראות כאמור, וגם השתדלנו לצאת ידי חובת בקשת "העסקנים", שביקשו לא לקיים מניינים בחוץ כדי שלא להרגיז את השכנים הגויים, ולכן קיימנו מנין בפנים בשקט ובלא רעש, ונכנסו דרך הבית לבית המדרש, אחד אחד, בלי מצב... (הגם שאין זה מובן כלל, שכן במה מרגיזים את הגויים כשמתפללים בחוץ ושומרים על הכללים?? שהרי המניינים האלה בחוץ מתקיימים כשכל אחד עומד מרוחק מחבירו כפי שצריכים על פי ההוראות – ואדרבה, זה קידוש ה' גדול ששומרים על הכללים וההוראות! ובאמת, חושבני שעצם הדבר שבני ישראל מראים שהם מתפללים להקב"ה, ואין מוותרים על התפילה בכל יום ויום שלש פעמים, ובפרט שמהדרים להתפלל בציבור, הרי זה קידוש ה' גדול מאוד, שהרי הם רואים שאנו שומרים על מצוות הבורא בכל עת ועונה ובכל מצב שהוא!! – הרי כשיצאו הגויים לרחוב, הם ראו שהרבה חנויות היו פתוחות לפני החג, והם ראו בעיניהם, שכשהלכו לקנות את צרכי החג או בגדי החג, עמדו שם אנשים בתור, בשורות ארוכות – אז את החנויות מבין כל אחד שאסור לסגור – יהיה מה שיהיה – שכן איך יכנסו לחג בלי בגד חדש? ברם דווקא תפילה בציבור – זה – צריכים לבטל???)

ואין לשער ולתאר את ההרגשה הנפלאה של "תפילה בבית המדרש!" וכמובן שמי שהיה צריך להישאר בבית על פי הוראת הרופאים, אז הוא באמת נשאר בבית, אמנם המתפללים כאן – רובם ככולם כבר עברנו את הוירוס הזה, ונבדקו שגופם פתח את הנוגדנים להמחלה, וב"ה שזכינו להתפלל כמו היוונים בהסתר – תפילה בציבור – שעל זה אמר הקב"ה "לאילו הייתי מצפה", ואמרו את השירה בנעימות בציבור פסוק בפסוק, כמו בקריעת ים סוף.

ובאמת לזה מצפה הקב"ה, שלא יזלזלו בתפילה בציבור, כי כמו שצריכים טלית קטן חדש לכבוד החג, הלא צריכים גם את

התפילה בציבור – ושוב – ח"ו לזלזל בהוראות של "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", ומי שצריך להישאר בביתו חייב להישאר שם, אך מי שכן יכול להתפלל, חייב להתאמץ בתפילה בציבור לעשות נחת רוח להקב"ה וח"ו לא לזלזל בזה!!

\*\*\*\*\*

מסופר, שבתקופת הבעש"ט הקדוש, היה דר בכפר אחד יהודי שהיה לו בן עם נשמה גבוהה מאוד, אבל מאידך היה הבן הזה עם הארץ גמור למהדרין ולא ידע צורת אות פשוטו כמשמעו, ולא יכול היה להתפלל כלום.

פעם אחת הלך האב עם בנו להתפלל בבית הכנסת בעיירה, והילד בראותו את ההתעוררות העצומה של הציבור, איך שהם עומדים ומתפללים לפני הקב"ה, נתלהב לבו עד למאוד, ורצה לעשות משהו להקב"ה, אך הוא לא ידע כאמור שום אות ולא ידע במה לבטא את התלהבותו ואיך מתפללים לפני הקב"ה, ומאידך, בהיותו בעל נשמה גבוהה נתלהב לבו בקרבו באש געגועים ורצה בכל מאודו לעשות משהו, ואמר הילד לאביו ברצותו להביע את רשפי אש ההתעוררות שבערה בקרבו ואמר ברוב השתוקקות והתרגשות "טאטע, איך וויל שפייען פאר'ן הייליגן באשעפער" [אבא אני רוצה לרוק לכבוד השי"ת]...

כששמע אביו את "בקשתו", נודעזע מאוד על המחשבה הזאת, ואמר לו בקול רעש גדול "חס ושלום! לרוק בתוך בית המדרש!?", אך הילד בשלו, אבא, הנני מרגיש שאני חייב לעשות משהו למען הקב"ה, אינני יכול לשורר ואיני יכול להתפלל, הרשה לי לכל הפחות לרוק למען כבוד שמו יתב', והאב גם הוא בשלו,



שאסור לעשות כן בבית המדרש, ולבסוף לא יכול היה הבן להתאפק, "און האט געגבן א שפיי" [ורק יריקה בחוזקה] למען כבוד שמו יתברך...

מספר הבעש"ט זי"ע, באותה שעה נעשה רעש גדול בשמים, שכן היה אז קטרוג גדול וגזירה רעה רח"ל על בני ישראל, ומכאן אותה יריקה שהילד קָך מעומק רגשי הלב לשם שמים, כשלא יכול היה להתאפק לרוק, ריחם הקב"ה על בני ישראל וביטל את הגזירה הרעה שהיה עליהם.

\*\*\*\*\*

וממילא, זה היה ה"שירה" שבני ישראל אמרו על הים, זה היה בחינה של "אש קודש", הם לא יכלו להתאפק ופרץ מעמקי לבם שירה להקב"ה, וכמו שהרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע היה אומר, על דברי רש"י בפסוק "אז ישיר משה" – "אז כשראה הנס, עלה בלבו שישיר שירה", ופירש ה"אמרי חיים" זי"ע, ס'איז אים איבער געגאנגען דאס הארץ, האט ער געמוזט זאגן שירה [לבו עלה על גדותיו ופרצה השירה החוצה], משה רבינו היה מסתיר ומצמצם את עצמו באמרו שירה להקב"ה, אבל כאן בעת קריעת ים סוף לא עצר כח להסתיר את השירה, זה הגיע מתוך רגשי הלב והתעוררות עצומה של שבח והודי' להקב"ה, וממילא עלה לבו על גדותיו ופרצה השורה החוצה, ואז ישיר משה בקול רם.

והנה, כשהשירה נאמרת מרוב שאין יכולים להתאפק, והשירה פורצת במלוא עוזה ותפארתה בערגה ורשפי התעוררות מעומק הלב, אז אומר הקב"ה, כזה שירה אני רוצה לשמוע, את זה אני אוהב, לאלו הייתי מצפה!

וממילא, בעמדנו בנעילת החג של יו"ט קדוש, שהתפללנו בהסתר והסתרה – כמו האנוסי ספרד (marranos) בשעתם – אזי התפילה קיבלה משמעות אחרת לגמרי, כל התפילה היתה בהתעוררות רבתי, כשאמרנו שירה, פרצה השירה באש קודש מתוך עומק לבנו ברשפי התעוררות וכיסופין וברוב התלהבות, לעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו, ועל שירה כזאת אומר הקב"ה "לאילו הייתי מצפה!"...

\*\*\*\*\*

וכאמור, שרובם ככולם מהנמצאים כאן כבר התגברו על הוירוס הזה, ורובם ככולם גם עברו את הטעסט (בדיקה) שיש להם את הנוגדנים (anti bodies) להוירוס הזה, אמנם צריכים אנו לדעת, שאנחנו לא נעצרים בזה.

הנה בפסוק נאמר (דברים ט"ז, ג'): למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך, ודרשו חז"ל (במס' ברכות דף י"ב ע"ב) ימי חיך הימים כל ימי חיך הלילות, ולמדו מכאן שמזכירים יציאת מצרים בלילות. ולכאורה, מהי החשיבות הגדולה של יציאת מצרים שיש מצוה מיוחדת על זה לזכור את יציאת מצרים גם בלילות – בשונה מרוב מצוות התורה שמצוותם רק ביום.

ומבואר בספה"ק, שתורתנו הק' היא נצחית, תורת חיים, והיא לנו למורה דרך כיצד להתנהג לדעת את הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה, וכמו שאמרו חז"ל (ראה בזוה"ק ח"ג נ"ג ע"ב) ש"תורה" היא מלשון "הוראה", התורה אינה "ספר זכרונות" לספר לנו היסטוריה מה שאירע לפני אלפני שנים, ולכן מצות זכירת יציאת מצרים, שהתורה הק' ציותה כל מיני מצוות זכר ליציאת

מצרים, נוגע לנו גם כהיום, יש תפקיד לכל אחד ואחד לצאת ממצרים, לכל אחד יש חומר וגוף שיכול להיות חלילה משוקע בתאוות וטומאת מצרים, ועליו לעשות כל טצדקי שבעולם לצאת ממצרים בכל יום ויום ובכל עת ושעה, לא רק ביום אלא גם בלילה, מצוה זו – לצאת ממצרים – היא מצוה שאיננה תלויה בזמן, וזהו התפקיד של כל אחד ואחד מישראל לצאת ממצרים "כל ימי חיך" – גם בזמנים שהם לא כל כך טובים או מאירים להאדם חלילה, דהיינו זמנים שונים שהם חשכים בבחינת "לילה", גם אז תפקיד האדם לצאת ממצרים ולהתחזק.

וכמו שזיכנו הקב"ה להתחזק נגד "הוירוס" הזה, כך צריכים לראות להתחזק נגד שאר "העבירות", להתחזק נגדם, ולהיות את הנוגדנים (anti-bodies), להגביר את הרוח על הגשם, בבחינת יציאת מצרים גם בלילות, גם בזמנים הקשים, להתגבר על היצר ולקיים את כל המצוות ולהתרחק מן העבירות חלילה, ולהתחיל חיים חדשים לעשות נחת רוח להבורא כל עולמים.

\*\*\*\*\*

וכעת שאנו עומדים עדיין בעת צרה רח"ל, ויש הרבה מאחינו בני ישראל שמתפתלים ביסורים ונאנקים בחוליים רח"ל עקב המחלה, מוטל עלינו חוב קדוש להעתיר בעדם ולבקש ולהתחנן בפני הרופא כל בשר שיחיש להם ישועה בקרוב, להמציא להם מזון ותרופה להקים אותם מחוליים ולהאריך ימי חייהם בבריאות הגוף והנפש, ולא יחשוב אף אחד מי אני ומה אני, ולמה שהתפילות שלי יהיה להם איזה כח, הלא אני יודע ומכיר את מצבי, לב יודע מרת נפשו – שכן הלא ידוע ממרנא ה"חתם סופר" זי"ע, שכשאדם מבקש מחברו שיברכנו, אזי יראה לברכו מעמקי לבו ונפשו, ולא

יאמר "מי אני שברכתי יהיה לזה איזה כח" – "עניויות" תעשה במקום אחר, כעת אינך יודע לאיזה אדם הקב"ה מצפה, אולי הקב"ה רוצה בדווקא את הברכה שלך וזה יעזור באמת לאותו אדם שצריך ישועה, ולכן תראה לברכנו מעומק הלב, וכמו כן אנו, אף אחד מאתנו איננו יודע על איזה תפילות הקב"ה מצפה, כל אחד צריך לזכור את כל חולי ישראל ולהתפלל עליהם מעמקי לבו, ולקרוע רחמי שמים לרפואתם.

\*\*\*\*\*

בפסוק נאמר (בראשית כ"ח, ט"ו): והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשיבותיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך. הקב"ה אומר ליעקב אבינו שלא יעזבנו עד אשר יקיים את אשר הבטיחו לשמור עליו. ולכאורה יש להבין, וכי רק "עד" אשר אם עשיתי – אז לא יעזבנו ה' וישמור עליו – מה יהא אחר כך – וכי אז כן יעזבנו ה' ח"ו?!

את עומק הפשט אמר הרה"ק מרן ה"צמח צדיק" מוויז'ניץ זי"ע עפ"י סיפור נפלא: עשיר נכבד ובעל בעמיו איבד את כספו בעסקים מפוקפקים ונעשה בעל חוב גדול. מכיון שהיה רגיל לנסוע לבארדיטשוב אל הרה"ק בעל "קדושת לוי" זי"ע, נסע גם הפעם, וסיפר לרבי על האסון שקרה לו.

הקשיב הרבי לדבריו של היורד בתשומת לב, ולמשך דקות ארוכות שקע בהרהוריו, לבסוף הרים את ראשו ואמר "לדעתי, כדאי שתרכוש לעצמך שטר הגרלה, ומכאן תבוא הישועה".

נבוך קמעה החסיד ואמר "יודע אני בוודאות כי הבטחתו של הרבי תתקיים, אך איני יודע מתי אזכה לכך, שהרי לעיתים חולפות

כמה שנים עד שמוצאים את הזוכה, ועד אז הנוגשים יתחילו להציק לי ולנשל אותי מכל רכושי, ומה עוד שיש לי בת שהגיעה לפרקה וצריך הנני להשיאה"...

חיוך קל עלה על שפתיו של הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע, והוא בירך את החסיד שיזכה במעות לפני הזכיה הגדולה בהגרלה.

מיד לאחר שיצא החסיד מחדרו של הרבי, הוא רץ לדוכן המכירה הקרוב, ורכש לעצמו שטר הגרלה.

בדרכו חזרה הביתה, נטה לעת ערב אל אחת האכסניות שבדרך כדי לעשות בה את הלילה. באותה אכסניה לן גם פריץ נכבד בעל נכסים ואחוזות לרוב – והפריץ רכש אף הוא שטר הגרלה.

ויהי באמצע הלילה חלם הפריץ חלום, ובחלום הודיעו לו כי יחד עמו באכסניה ישן אורח יהודי, ובכליו שטר הגרלה שעתיד לזכות בסכום הזכיה הגדול, ואם יחליף את שטרו בשטר של היהודי הזכיה הגדולה תיפול לידי. התעורר הפריץ ונכח לראות שאין זה אלא חלום, הסתובב לצד השני ונרדם, אלא שהחלום חזר בפעם השניה, אז הבין הפריץ כי חלומו אינו לשווא, ותיכף ומיד קרא למשרתיו, וציווה עליהם לבדוק אם יש יהודי באכסניה, ואם כן שיביאו אותו אליו.

בחלוף כמחצית השעה עמד החסיד לפניו רועד מפחד מבלי להבין במה חטא שנקרא בדחיפות לעמוד לפני הפריץ באישון לילה. "האם יש בידך שטר הגרלה"? שאל הפריץ. "אכן, אדוני הפריץ" אישר היהודי בקודו קידה עמוקה. אמר לו הפריץ "גם בידי יש שטר כזה, הבה נחליף בינינו את השטר ואתן לך בתמורתו מספר זהובים". זכר ההסיד את הבטחתו של הרבי, וסירב בכל

תוקף לעיסקה, ואמר לפריץ "גם אם תתן לי כסף רב אינני מוכן להמירו".

ניסה הפריץ להוסיף במחיר והגיע עד לאלף זהובים, אך החסיד עדיין עמד בסירובו. כעס הפריץ, ובחמתו ציווה על משרתו להוציא בכח את השטר מידו – המשרת עשה כמצות הפריץ, וחטף את שטר ההגרלה מידו – ואילו הפריץ זרק לעברו שטרות בסך אלף זהובים, ואמר לו "איני רוצה לגזול אותך, ולכן אני נותן לך את שטר ההגרלה שלי בתוספת אלף הזהובים שהצעת ליך" – וצחק הפריץ בקול לוועג.

שבור ומדוכא חזר החסיד לחדרו כשבידו שטר ההגרלה של הפריץ וסכום הכסף. הוא ידע כי הפסיד את סכום הזכיה העצום שהבטיח לו הרבי. אך עד מהרה התחזק ואמר "גם זו לטובה", והרהר לעצמו, "אוכל לפחות לפרוע את מקצת החובות שלי ואף לחתן את בתי בהרחבה".

לא ארכו הימים – ושטר ההגרלה שמסר הפריץ ליהודי – אותו השטר זכה בהגרלה הגדולה!...

עם היוודע דבר הזכיה, מיהר החסיד לנסוע לרבי כדי להודות לו, חיך הרה"ק מבארדיטשוב ואמר בשמחה "ראיתי כי מזלך הושפל עד עפר, ולא היתה לי ברירה אלא לשלוח את בעל החלומות שיידבר על לב הפריץ להחליף עמך את שטרו – שכן ראיתי ששטרו יזכה ולא שלך – ואלף הזהובים שהעניק לך בנוסף לכך, הם משום שביקשת כסף מיד כדי שתוכל להשיא את בתך, לכן נושעת קודם כל בישועה הקטנה ולאחר מכן הגיעה ובאה הישועה הגדולה"...

תרם החסיד סכום נכבד לצרכי צדקה, נסע לביתו ונעשה לגביר גדול מכפי שהיה מקודם לכן.

כשסיים ה"צמח צדיק" את סיפורו, הפטיר: לזה כיוון הקדוש ברוך הוא באומרו ליעקב אבינו "כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך" – שכן לכאורה קשה – וכי רק "עד" אשר אם עשיתי – אז לא יעזבנו ה' וישמור עליו – מה יהא אחר כך – וכי אז כן יעזבנו ה' ח"ו!?

אלא כך אמר לו הקב"ה: בעת שאקיים מה שאמרתי – אז תהיה לך הישועה הגדולה – ברם עד שתבא הישועה הגדולה גם עד אז לא אעזבך, ותהיה בינתיים ישועה קטנה – וכמו שאומרים "ביז דער קרעטשמע דארף מען אויך א טרונק'ל"...

\*\*\*\*\*

וכך היה הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע מפרש מה שאומרים בליל שב"ק בנוסח "רבון כל העולמים" (שלאחר "שלוש עליכם"): שתרחמי עוד בגלותי לגאלני – שעד הגאולה נזכה לגאולה, ר"ל שאפילו בטרם נזכה לגאולה השלימה – עוד בתוך הגלות – גם יהיה לנו גאולה, והקב"ה בעל הרחמים לא יעזבנו וישפיע עלינו מעין הגאולה.

וכן אנו מתפללים, שאפילו בתוך הגלות הזה שאנו שרויים בה, נזכה לגאולה, ונזכה לאור בתוך החושך, ואכן לאחר שזכינו לאור הזה של התפילות ביום טוב בתוך החושך הזה – בתוך המצב הקשה בו אנו שרויים – היה לנו כהן לברך את עמו ישראל באהבה, לוי ליטול את ידיו, קריאת התורה ומניין לכל התפילות – מי מעלה

על דעתו בימים כתיקונם, להודות להקב"ה על כך! וממילא הרי זה בחינה של אתחלתא דגאולה.

\*\*\*\*\*

יעזרנו הקב"ה שכל אלו שמבודדים בביתם ומחמת מצות "ונשמרתם", מתפללים ביחידות בביתם, יצאו בקרוב מאפילה לאור גדול בבריאות הגוף והנפש להצטרף אל אחיהם להתפלל במנין, וכימי צאתך מארץ מצרים כן יראנו הקב"ה נסים ונפלאות בשתא הדין, ונוכה להגאולה העתידה, אליה אנו כה מצפים ומייחלים, ולרקוד אחד עם השני ביחד – משולבים איש בזרוע רעהו בלא מחיצות – ללכת לקראת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן כן יהיה רצון.

## לא לו הייתי מצפה!

נעילת החג פסח תש"פ

מאת הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמאן שליט"א  
אבד"ק סאנטוב



ובתוכם דברים חוצבים למצב הקורונה



9996551.z@gmail.com



# מכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א  
אב"ד סאנטוב - לייקווד

## בשורה טובה תדשן עצם

בשמחה רבה הננו להודיע, אשר בחסדי השי"ת זכינו,  
שניתן לשמוע את שיעורי ושיחות הרב שליט"א במערכת  
"קול הלשון"

**\*7 קוד הרב (code) 7646**

**03-617-1111**

**718-521-5231**

2 – אידיש - הלכה; 3 – אידיש- מוסר וחסידות

[www.kolhalashon.com](http://www.kolhalashon.com)

הרב שלמה זלמן פרידמן - אב"ד סאנטוב

Horav Shlomo Zalman Friedman – Santover Rov

ובעז"ה מפעם לפעם יוסיפו עוד שיעורים ושיחות –  
חדשים וגם ישנים – לטובת הצמאים לדבר ה'.

וכאן המקום להודות להנהלת מערכת "קול הלשון"  
העומדים לימיננו בכל צעד ושעל, ומסדרים הכל עצהיו"ט

בברכת להגדיל תורה ולהאדירה

**הנהלת המכון**

## משולחן הקוראים

בס"ד. לכבוד מערכת "אפריון לשלמה"

שלום וברכה

עקב חוסר בזמן פנוי, אני ממש לא נוהג לקרוא עלונים וחוברות שאני מקבל באימייל...

אבל אודה ולא אבוש, כי את החוברות "נועם שיח" אני משאיר בתיק "לא נקרא" אפילו חודשים מספר עד שיהיה לי זמן פנוי לקרוא...

ולפני יו"ט אני אף מדפיס את זה, ונותן למלמדים כאן כי זה ממש מחיה נפשות!... ועל זאת, אביע תודתי!

בקשר למה שסיפר הרב שליט"א על הרה"ק מטאהש זצ"ל (נועם שיח ויצא תש"פ), אוסיף סיפור קטן שאבי מורי שליט"א (שלמד אצלו תקופה מסוימת) סיפר לי.

פעם נכנס לחדרו עושר אחד, וכשיצא נכנס אחריו משולח שביקש צדקה, וכשיצא המשולח, חיפש "טרעמפ", ואותו עושר לקח אותו.

כשהתיישב ברכב הוציא העני את המעטפה הסגורה שהרבי נתן לו, פתחו והתחיל לספר את הכסף...

העושר זיהה מיד כי כספו הוא...

ושאלו לפשר הדבר - והלה סיפר בתמימות כי הרבי נתן לו א"ז...

העושר ההוא חזר מיד לרבי ושאלו "למה הרבי נתן את הכסף לאחר?"

"וכי מה אעשה עם זה?" שאלו הרבי...

"אבל הרבי אפילו לא ספר את הסכום!!" המשיך העושר לטעון.

אך הרבי מרגיעו "אל דאגה, אותו משולח כבר יספור"....

זכר צדיק וקדוש לברכה

בברכה

**יואל פוקס**

ת"ת ברסלב בית שמש

**הרים הרבי את קולו ואמר: "אתה בן אדם?! מי  
אמר לך שאתה בן אדם?! האם אתה לומד את  
התורה הקדושה? האם אתה מרגיש טעם בשבת  
קודש? - אני אגיד לכם מי הוא בן אדם!!..."**



ולחיות בן אדם... ומסיים בתמיהה גדולה שאינו מתחיל להבינו כלל  
וכלל: "הלא עברת מגבול לגבול כדי לצאת מהונגריה, וסבלת על כך  
רבות, והנה עכשיו אתה שוב בהונגריה..."  
בשנות בחורתי, בתחילת שנות המ', בלמדי בארץ ישראל, למדתי  
בישיבת מיר, והיו אז חבורות של בחורים מיישבות שונות שמזמן  
לזמן היו באים לבית הרבי הישועות משה' מוויזניץ זצ"ל, שהיה  
אומר להם 'שמועס' בענייני השעה.

ב"ה, היתה לי הזכות 'להתגנב' פנימה בעת שהרבי מסר את  
השמועס' גם לשאר החבורות, לאו דוקא מהחבורה שלי, וכך נוכחתי  
פעם כשנכנסו אל הרבי חבורות בחורים מיישיבה ליטאית (כמדומני  
ישיבת איתרי). בתוך דבריו אמר להם הרבי זי"ע כך - בהתכוונו על  
ביטויים שונים אשר לומדי האוניברסיטה אומרים בדברים על עצמם:  
"אני לומד באוניברסיטה, יש לי כבר תעודה, אני בן אדם!"

הרים הרבי את קולו ואמר: "אתה בן אדם?! (דו ביטא א מענטש?)!  
מי הגיד לך שאתה בן אדם? האם אתה לומד את התורה הקדושה?  
האם אתה מרגיש טעם בשבת קודש? - אתה בן אדם? אני אגיד  
לכם מי הוא 'בן אדם' - מי שיש לו חיות דקדושה, הוא בן אדם!!..."

שח הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א: אבי מורי ז"ל, לאחר  
שהתגלגל בשנות השואה הנוראות ממחנה למחנה וסבל יסורים  
רבים רח"ל, ולאחר שאיבד את כל משפחתו במלחמה הנוראה רח"ל  
הי"ד ונשאר יחיד ממשפחתו, התגלגל ממקום למקום עד שהגיע  
לדור בקנדה - בטרם נסע להתגורר באמריקה, ובעת שהקים הרה"ק  
מטאשה זי"ע את בית מדרשו בעיר מונטריאל - לפני שבנה את קרית  
טאשה המעטירה - היה אבי מה'מנין' שלו, ועמד על ימיו במסירות  
נפלאה.

והנה, אבי מורי ז"ל שמר כל ימיו על המסורת של אבותיו והשקיע  
הרבה כוחות שלא לשכוח את המנהגים האלו, ולא הסכים לשנות  
מאומה ממה שראה אצל אביו ורביתו, ללא שום פשרות כלל וכלל,  
בלא שום התפעלות מאורחות אלו הדרים באמריקא וקנדה.

לאחר פטירתו, מצאתי בגנזיו מכתב נורא שקיבל מאחד מקרוביו  
לאחר המלחמה - בו הוא מתרעם עליו על שהוא עומד על משמרתו  
בכל הליכותיו בקודש, ומתחרעם אנשים "פרימיטיביים" כ"הרב לוי"  
(הרה"ק מטאשה)... הוא כתב לו שאינו מבין מדוע אין הוא מתאים  
את עצמו למנהג המקום באמריקא וקנדה, ללמוד באוניברסיטה

## CONGREGATION ZICHRON ELAZAR

## קהל זכרון אלעזר סאנטוב

בס"ד

על שם התורם רבי אלעזר לעזר יצחק ב"ר שמואל רח"ק אב"ד סאנטוב • ועל שם בנו הנקרא על שם הור"ח הגדול מוה"ר יעקב אלעזר מירומאן ד"ר

16 Irene Court • Lakewood, New Jersey 08701

### OFFICIAL RECEIPT

Name כ"ק אריה' מושיק' שליט"א - יצחק ב"ר  
Address 1125 53<sup>rd</sup> St.  
Brooklyn, NY 11219  
Received by שליט"א ב"ר יצחק ב"ר

Date 11/10/20

Donation of \$ 50

☒ Membership נדבה  
☐ קרן הבנין • עליות • נר למאור  
☐ מקוה • קנין ספרים • שלש סעודות

Thank You!

NO GOODS OR SERVICES RECEIVED IN RETURN FOR THIS DONATION. ALL DONATIONS ARE TAX DEDUCTIBLE.

TAX ID# 20-0750285



אין ביהמ"ד סאנטוב אין זייער וואך א מתפלל האט מנדב געווען א זייער לעיג אלע אידן וועלכע זענען געבערן פארשידענע געווארן אין די קאָאָנא  
מגיפה

## ניצוצי אור מחג השבועות תש"פ

**בנעילת החג שבועות.** ברצוני להתחיל במילתא בדדיחותא, כמו דאיתא בחז"ל (מסכת שבת דף ל' ע"ב): רבה מקמי דפתח להו רבנן אמר מילתא בדדיחותא ובדחי רבנן.

היום ראיתי מהו פירוש "עולם הפוך ראיתי" (עי' מסכת פסחים דף נ' ע"א), בדרך כלל כשמתכוונים לומר ביום טוב "יזכור", צועק הגבאי "**קִינְדֶּר אַרְיֵס**" [ילדים - החוצה], ביום טוב שבועות דהאי שתא, התפללו כאן ב"חצר" הבית המדרש, כשהתכוונו לומר "יזכור", צעק הגבאי ואמר "**קִינְדֶּר אַרְיֵן**" [ילדים - היכנסו]...



ביום זה - יום קבלת התורה, בודאי שזה הזמן שכל אחד משתוקק לקבל על עצמו כל מיני קבלות טובות, אחד מקבל על עצמו לסיים את הש"ס, והשני לסיים את כל ארבעת חלקי השולחן ערוך, כל אחד לפום דרגא דיליה, ובאמת איך מגיעים לזה לעמוד כל אחד בקבלה שקיבל על עצמו.

הנה פעם התקיים מעמד סיום הש"ס במחיצת כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א, ואמר הרבי אימרה נפלאה, וכך אמר הרבי:

נעים זמירות אומר (תהלים י"ט, ח'): תורת ה' תמימה משיבת נפש, "תורת ה' תמימה" - כיצד יכולים לזכות ל"תורת ה' תמימה" - לסיים את כל הש"ס - ע"י "משיבת נפש", "נפש" רומז על הדיבור, וכמו שנאמר בפסוק (בראשית ב', ז'): ויהי האדם לנפש חיה, ותרגם אונקלוס "לרוח ממללא", כשאדם מונע את עצמו - את דיבורו, הוא מתאפק מלדבר דברים בטלים, על ידי זה יזכה ל"תורת ה' תמימה", שיזכה לסיים את כל הש"ס, אבל אם חלילה האדם אינו נזהר בכך, הוא לא שומר על דיבורו, הוא מדבר דברים בטלים, כיצד יוכל לזכות לכך, והלא אין לו זמן ללמוד, שהרי הוא מבלה את הזמן בדברים בטלים במקום ללמוד, רק כאשר הוא "משיבת נפש", הוא משיב את עצמו ונמנע מלדבר דברים בטלים, אז יהיה לו זמן ללמוד, ויוכל לזכות לסיים את כל הש"ס.

והמשׁיך הרבי שליט"א ואמר: בזה אפשר לפרש את הסיפור הידוע (מסכת שבת דף ל"א ע"א), שגוי אחד הגיע להלל ואמר לו שהוא רוצה להתגיייר על מנת שלמדנו כל התורה כולה כשהוא עומד על רגל אחד, ולמדו הלל את הפסוק (ויקרא י"ט, יח'): ואהבת לרעך כמוך, מה דעלך שני לחברך לא תעביד.

ולכאורה הדברים טעונים ביאור, כיצד שייך הדבר ללמוד את כל התורה כולה כשעומדים על רגל אחת, מה היתה כוונת הגר שביקש דבר מוזר כזה. ברם נראה לומר, שכוונת הגר הייתה, הוא ביקש מהלל רגל אחת - היינו יסוד אחד שעליו יעמוד, ועל ידי זה יוכל ללמוד את כל התורה כולה. אמר לו הלל, מה דעלך שני לחברך לא תעביד, אל תצער את השני כמו שאתה לא רוצה שיצער אותך.

ובאמת, איך מגיעים לכך לא לצער את השני, אם האדם נזהר שלא לדבר דברים בטלים, אז הוא לא יבוא לצער את השני, וממילא, כשהאדם ישמור את דיבורו שלא לדבר דברים בטלים, ועל ידי זה ינצל מלפגוע בחברו ולצער אותו, אזי יהיה לו זמן ללמוד. נמצא ששמירת הדיבור הוא היסוד הגדול אשר על ידה יוכל לזכות ללמוד ולקנות את כל התורה כולה...



היום - ביו"ט שני של שבועות, חל יומא דהילולא הארבעים של מו"ר הגה"צ אב"ד מאטערסדארף זי"ע בעל "שם משמאל", שבילדוטי וקצת בשנות בחרותי למדתי אצלו בחיידר ובמתיבתא, וזכיתי לשמש אותו מזמן לזמן גם בהיותי ילד ואח"כ בהיותי בחור.

סיפר לי נכדו הגאון הגדול רבי דוד שוסטאל שליט"א ראש ישיבת בית מדרש גבוה דלייקווד, שפעם הגיע אחד לזקנו הגה"צ אב"ד מאטערסדארף זי"ע, ובירר אודות בחור אחד בנוגע לשידוך, ושאל כל מיני פרטים עליו, והרב השיב לו על הכל דברים טובים מאוד. אח"כ, שאל האיש הזה - שהיה "בעלבתישער איד" - את הרב אם הבחור יהיה מוכשר ברבות הימים גם בענייני מסחר, והרב השיב "אינני יודע". היהודי קיבל את התשובה בתור תשובה לגיטימית, שבאמת אי אפשר לדעת אם הבחור יהיה מוכשר בענייני מסחר.

אח"כ נועד האדם עם חתנו של הרב הרה"ג ר' שמחה בונם פיישר זצ"ל, והתאונן בפניו למה חותנו הרב עונה תשובות כאלו כשמבררים בנוגע לשידוך, ואומר ש"אינו יודע", אז הלך חתן הרב ושאל את חותנו במה דברים אמורים, והרב ענה לו שהיהודי בירר אצלו בענייני מסחר, "ובאמת שאינני יודע אם הבחור מוכשר בענייני

מסחר" - אמר הרב - "וכי יד ורגל לי בענייני מסחר??"

ביום הכיפורים של אותה שנה, ניגש הרב בעיצומו של יום כמה פעמים אל אותו בחור, וביקש את סליחתו שמא יצא פגיעה כל שהוא על ידי תשובותיו, ואמר לו שהוא מתפלל ביום הכיפורים בעד כל התלמידים הבחורים, ובמיוחד הוא מתפלל עבורו, ואכן זמן קצר אח"כ זכה הבחור לבוא בקשרי שידוכין על הצד היותר טוב.



זכורני, שביום שנעשיתי "בר מצוה", היה מזג אויר קשה מאוד, שלג קרר וקור, והיה סכנה ללכת ברחוב. והנה בישיבה היה נהוג, שביום שנעשה בחור "בר מצוה", הוא מביא "לחיים" בישיבה, והוא נכנס לכל רבותיו שלמד אצלו, ומכבד אותם במזונות ו"לחיים", ומקבל מהם ברכות לרוב, ואח"כ, אם היה שעת הכושר, היו נכנסים אל הרב אב"ד מאטערסדארף ג"כ לכבד אותו ב"לחיים" ולהתברך. באותו יום לא הגיע הרב להישיבה, כאמור שהיה שלג גדול ברחוב וקור, ולכן החלטתי ללכת לביתו ולהתברך לכבוד היום הגדול שלי.

לקחתי את המזונות וה"לחיים", וכשפסעתי החוצה, החלקתי מחמת השלג, וכל המזונות נפל על הארץ וכן הבקבוק עם ה"לחיים" נשבר, ומשכך, כבר לא הלכתי לבית הרב. זמן קצר אחרי זה, סיפרתי להרב את כל התשלולות העניינים, ואמרתי לו שמאוד רציתי לבוא אליו לכבד אותו ב"לחיים" ולהתברך לכבוד ה"בר מצוה", רק לא אסתייעא מילתא. כששמע הרב את דבריי, חייך בטוב לבו, ואמר לי "עדיין לא מאוחר, כי אתה עדיין 'בר מצוה'..."



ובדרך אגב, בשבת שלאחר ה"בר מצוה", התקיים בבהמ"ד קידושא רבא לכבוד השמחה, ועדיין היה בחוץ שלג גדול ורוחות חזקות, והתרגשתי מאוד כשלפתע הופיע בהדרתו להשתתף בשמחתי, בנו של אב"ד מאטערסדארף, ה"ה הגה"צ אב"ד מאטערסדארף בעל "בנין שמחה" זי"ע (שנסתלק ר"ח סיון תשע"ח), ששימש אז כראש הישיבה, והוא הגיע מקצהו השני של העיר במזג אויר סוער שכוה. כשהתחלתי להגיד את הפשעטל, התחילו הבחורים לשיר באמצע כנהוג, אך אבי מורי ז"ל ביקש מהם שיניחו לי לומר את הדרשה ולא ישירו באמצע, אך כשהמשכתי לומר את הדרשה, התחילו הבחורים שוב לשיר ולא הניחו לי לומר את הדרשה, ואז קם אבי וביקש מהבחורים, שלכבודו של הרב שהגיע במסירות נפש במזג אויר שכוה מקצהו השני של העיר, הוא מבקש שלא יפסיקו אותי מלדרוש, כדי שהרב לא יחזור לביתו בידיים ריקות - ואכן באמצעי נשאו פרי, והבחורים ניהו את לבקשתו של אבי ולא הפסיקו אותי בעת הדרשה, ואמרתי את כל הפשעטל...



שנים אח"כ למדתי בבית מדרשו של הגה"צ רבי אלי' שמחה שוסטאל זצ"ל, חתן הרב, ושם היה נהוג שבחג השבועות נתקבצו כל הבחורים בביתו למסיבת יו"ט, ובהיות שבחג השבועות חל היארצייט של חותנו ה"ה הרב ממאטערסדארף זצ"ל, סימתי איזה מסכת ועשיתי סיום בבית ראש הישיבה, ונשאתי כמה דברים קצרים לזכרו של הרב, והרבנית שוסטאל ע"ה, בתו של הרב, עמדה בפתח והקשיבה לכל מהלך הסיום ולמה שאמרתי בדרשתי, והתרגשה מאוד שעושים סיום לכבוד נשמת אביה הרב זצ"ל, ואכן גם בשנים אח"כ, כשלמדתי בבית מדרש גבוה דלייקוד, נסעתי כמה פעמים ביום טוב שבועות להיות במחיצת ראש הישיבה, כדי להחזיק בחזקה זו לסיים מסכת לזכרו של הרב זי"ע.



ובדרך אגב אספר דבר מעניין מאד: בישיבה שם היה נהוג, שבסדר מוסר לומדים או ספר אורחות צדיקים או ספר מסילת ישרים, כל אחד ואחד מה שהוא רוצה. באותה שנה הגיע לידי הספר "נתיבות שלום" חלק א', מדברי תורתו של כ"ק האדמו"ר מסלונים זי"ע (שנסתלק לפני כעשרים שנה - ז' אב תש"ס), שהופיע זמן מה לפני זה, והספר נשא חן בעיני עד למאד, והתחברתי אליו בחיבה יתירה (ועד היום הוא אני אומר שיעורים קבועים בספר "נתיבות שלום"), והתחלתי ללמוד בספר זה בסדר המוסר.

יום אחד עבר שם ראש הישיבה הגה"צ רבי שמחה, והוא עצר והביט באיזה ספר אני לומד, ושאלני "מה זה?" עניתי לו שזה ספר של האדמו"ר מסלונים, שאל אותי ראש הישיבה "האם זה ספר מוסר?" ולא עניתי לו, ואז שאל אותי אם אוכל להשאיל לו את הספר, וכמובן שמסרתי לו את הספר בתשואת חן. למחרת בא אלי ראש הישיבה, והחזיר לי את הספר באמרו "אתה יכול ללמוד בזה בעת סדר מוסר..."

## הרב החסיד הישיש ר' יהושע יאקאבאוויטש ז"ל

נלב"ע י"א סיון תש"פ

מפארי וזקני חסידי ראחמיסטריווקא

### פניני נועם שיח

לאחרונה פגשתי את הרב החסיד הישיש ר' יהושע יאקאבאוויטש (שליט"א) [ז"ל] (שהוא שריד לדור הישן, והוא במלוא תוקפו ועוזו, בבריאות הגוף והנפש לאויט"א). ר' יהושע הוא חסיד נלהב של כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א. הוא לא מחסיר שום "טיש" שעורך הרבי - הן אלו המתקיימות בשבתות וימים טובים והן אלו המתקיימות בימות החול, כמו"כ הוא אינו מחסיר שום תפילה, והוא עומד כמעט כל התפילה ליד העמוד לשמוע היטב את החזן, וכמו"כ בעת קריאת התורה עומד על הבימה לשמוע את הבעל קורא, בעת שהקהל רוקדים, הוא רוקד עמם בכל כוחו, והוא נדחף עם הבחורים והאברכים לראות את הרבי ולתפוס שירים ולשמוע את ההבדלה של הרבי במוצאי שבת.

ניגשתי אליו ושאלתי אותו למה בחר בדווקא את האדמו"ר מראחמיסטריווקא שיהיה לו ל"רבי" ולהסתופף בצילו, בפרט שבימים ההם היו הרבה רבי'ס לבחור מהם, והשיב לי "מפני שהוא דומה מאוד להצדיקים של הדור הקודם שזכיתי להכירם". שאלתי אותו לדוגמא לאיזה צדיק הוא מתכוין, והשיב לי, שמאוד קשה לו לצייר דמות צדיק אחד לדוגמא, באשר הוא זכה להכיר הרבה מהצדיקים של הדור הקודם, ברם בכלליות ההנהגה של האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א הוא מאד "פארציטיש"...

והוסיף לספר, שעוד זכה לראות פני צדיקים שלפני ב' דורות כמו מרן הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע, שזכה לראות פני קדשו כשהיה ילד קטן, ובהיותו חסיד בעלזא, כבר אז קיוה שהרבי יניח לו תפילין, ברם כשהגיע לגיל "בר מצוה", כבר נסתלק הרבי, והניח תפילין אצל בנו מרן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע.



סיפר לי הרה"ח הישיש הנ"ל, שבשנות בחרותו שהה פעם מרן הרה"ק בעל "אהבת ישראל" מוויז'ניץ זי"ע בעיר מישקולץ, והוא השתוקק מאוד לנסוע לשם ולשבות בצל קדשו של הרבי, ברם בהיותו חסיד בעלזא - ולא היה נהוג בימים ההם שחסיד בעלזא נוסע לרבי אחר - לכן הלך וביקש "רשות" מאביו אם יכול ללכת ולשבות בצל הקודש של ה"אהבת ישראל".

כששמע אביו את בקשתו, אמר לו שמרן הרה"ק מבעלזא זי"ע הפליג מאוד בשבחו של ה"אהבת ישראל", והתבטא עליו בלשונות נעלים ביותר, וא"כ - אמר לו אביו - בודאי שהינך יכול לנסוע...

מספר ר' יהושע, שהרבי בעל "אהבת ישראל" זי"ע, בחן אותו אז על מס' נדרים דף מ' - ולפתע התחיל הרה"ח הישיש להגיד "זאגט די גמרא" - ונשתוממתי איך שאדם בגיל מופלג כזה בליעה"ר מתחיל להרצות בשטף כמעט את כל הדף הגמרא הזה בעל פה בלי שום טעות...

עוד אמר לי הנ"ל, שהוא זוכר היטב את דו"ז הגה"צ רבי שלום ווידער זצ"ל אב"ד נירעדהאז, כי התגורר אז בעיירה זו. מספר ר' יהושע, שבאותה עיירה נחלקו הצדדים לכאן ולכאן אודות הרבנות של דו"ז רבי שלום - חלק מהקהל תמכו ברבי שלום שיכהן כרב העיירה וחלקם לא רצו להכתירו רשמי כרב, והגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע תמך מאוד בכך שיכתירו את רבי שלום שיכהן כרב הקהילה.

מספר ר' יהושע שעדיין חקוק היטב בזכרונו, שפעם בהיות ה"מנחת אלעזר" בעיר נירעדהאז, התפלל שם תפלת שחרית, ובהגיעו להפיסקא "שלום רב לאוהבי תורתך", הכריז ה"מנחת אלעזר" בקול ואמר "שלום רב" [רוף] - לשון נופל על לשון - כאומר, "שלום", הוא יהיה כאן הרב...



בשנה אחת בעת אפיית המצות בערב פסח אצל כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, נחלש הרבי מאוד, ולא היה לו כח להמשיך לרדד את המצות כדרכו, ולכן התיישב באמצע והסתכל איך שהחסידים עובדים. לפתע ניגש אל הרבי החסיד הישיש ר' יהושע יאקאבאוויטש (שליט"א) [ז"ל], מהמקורבים הגדולים של הרבי (שי"א שהוא כבר בן מאה בלעה"ר, והוא במלוא תוקפו ועוזו לאיט"א), ואמר להרבי "אני יותר מבוגר מהרבי ואני כן עובד עם המצות ומרדדם..."

למחרת, ביום טוב של פסח, ניגש הרבי אל התיבה לתפילת הלל, למרות חולשתו. לאחר התפילה אמר לאחד ממקורביו "באמת הייתי מאוד חלש, ולא היה בכוחי לגשת להלל, ברם אתמול בעת אפיית המצות קיבלתי כזה 'פסק' מר' יהושע, ויראתי לקבל עוד 'פסק'..."



בשנה אחת בעת אפיית המצות בערב פסח אצל כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, נחלש הרבי מאוד, ולא היה לו כח להמשיך לרדד את המצות כדרכו, ולכן התיישב באמצע והסתכל איך שהחסידים עובדים. לפתע ניגש אל הרבי החסיד הישיש ר' יהושע יאקאבאוויטש שליט"א, מהמקורבים הגדולים של הרבי (שי"א שהוא כבר בן מאה בלעה"ר, והוא במלוא תוקפו ועוזו לאיט"א), ואמר להרבי "אני יותר מבוגר מהרבי ואני כן עובד עם המצות ומרדדם..."

למחרת, ביום טוב של פסח, ניגש הרבי אל התיבה לתפילת הלל, למרות חולשתו. לאחר התפילה אמר לאחד ממקורביו "באמת הייתי מאוד חלש, ולא היה בכוחי לגשת להלל, ברם אתמול בעת אפיית המצות קיבלתי כזה 'פסק' מר' יהושע, ויראתי לקבל עוד 'פסק'..."

